

Η ανοιχτή διακυβέρνηση ως κεντρικός άξονας της εθνικής ψηφιακής πολιτικής για την ενίσχυση της διαφάνειας και της παραγωγικής ανασυγκρότησης της χώρας

Η αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στη σχέση κράτους – πολίτη και η παραγωγική ανασυγκρότηση της χώρας προϋποθέτουν την αποτελεσματικότερη λειτουργία της δημόσιας διοίκησης, την ενεργή συμμετοχή του πολίτη στη διαδικασία λήψης των αποφάσεων και την αξιοποίηση και κινητοποίηση του ανθρώπινου και κοινωνικού κεφαλαίου.

Οι παρεμβάσεις που υποστηρίζουν την ανοιχτή δημόσια διοίκηση, την **αποτελεσματικότερη - σε σχέση με το παρελθόν- εφαρμογή της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης ενδυναμώνουν τη διαφάνεια, τη λογοδοσία της δημόσιας εξουσίας και έχουν ταυτόχρονα αναπτυξιακό προσανατολισμό.**

Σήμερα:

- Υπάρχει γενική συμφωνία ότι η χώρα έχει άμεση ανάγκη για καλύτερη και αποτελεσματικότερη λειτουργία της δημόσιας διοίκησης, περισσότερη συμμετοχή του πολίτη στη λήψη των αποφάσεων και την ανασυγκρότηση της παραγωγικής δραστηριότητας.
- Ο ρόλος που έχουν να παίξουν οι ψηφιακές τεχνολογίες, και η ενίσχυση της ανοιχτότητας στην επίτευξη των ανωτέρω στόχων είναι καταλυτικός.
- **Η ανοιχτότητα και τα κοινά αγαθά πρέπει να αποτελέσουν κεντρική πολιτική σε σχέση με το αναπτυξιακό μοντέλο που προτείνεται για τη χώρα.** Κι αυτό, γιατί η προστασία των κοινών, τόσο υλικών όσο και ψηφιακών, αποτελεί θεμέλιο για την κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη του τόπου. Όπως έχουμε ανάγκη από ελεύθερες πλατείες, παραλίες και δρόμους για να μπορούμε να ζούμε καλύτερα και να αναπτύσσουμε την οικονομική μας δραστηριότητα ελεύθερα, πολύ περισσότερο έχουμε ανάγκη να διασφαλίζουμε ότι η γνώση, ειδικά όταν παράγεται με δημόσια χρηματοδότηση, είναι και θα παραμείνει ελεύθερη.
- Οι πολιτικές της κυβέρνησης για τη διαμόρφωση εθνικής ψηφιακής στρατηγικής θα πρέπει να είναι ολιστικές και να έχουν κατανόηση της θετικής επίδρασης που έχει η αύξηση της ανοιχτής δημόσιας πληροφορίας στον παραγωγικό τομέα. Αυτό σημαίνει ότι ενώ η ηλεκτρονική διακυβέρνηση έχει κεντρικό ρόλο στην βελτίωση των υπηρεσιών προς τον πολίτη δεν πρέπει να αντιμετωπίζεται μεμονωμένα και ξέχωρα από τις αναπτυξιακές δράσεις για την ψηφιακή οικονομία ή τις πολιτικές για την ενίσχυση της καινοτομίας. Οι τρεις αυτοί τομείς πολιτικής, δηλαδή ηλεκτρονική διακυβέρνηση, ψηφιακές τεχνολογίες για την ενίσχυση της παραγωγικής διαδικασίας και έρευνα και εκπαίδευση πρέπει να αντιμετωπίζονται ως συμπληρωματικά τμήματα μιας κεντρικής πολιτικής.
- Ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί σε δύο μέτωπα: (α) στο να αποφευχθεί η συνήθης αντιμετώπιση των προγραμμάτων ΕΣΠΑ (ΣΕΣ) ως μέσο απλά διανομής χρημάτων που

τελικά καταλήγουν σε εισαγωγείς και αντιπροσώπους ξένων εταιρειών λογισμικού και υλισμικού (hardware), χωρίς να συνεισφέρουν ουσιαστικά στην τοπική και βιώσιμη ανάπτυξη των Ελληνικών μικρομεσαίων εταιρειών και επαγγελματιών, και (β) στο να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην βελτίωση των ψηφιακών δεξιοτήτων με έμφαση στην ανάπτυξη δεξιοτήτων και γνώσεων που σχετίζονται με την συλλογή, επεξεργασία και διάθεση δεδομένων (data skills) και τη δημιουργία εργαστηρίων κατασκευών και μέσων (Open FabLabs και MediaLabs) που μπορούν να λειτουργήσουν ως κύτταρα για τη διαρκή επιμόρφωση, την παροχή υποδομών και την ενίσχυση του πληθυσμού στο σύνολο των παραγωγικών του δραστηριοτήτων.

- Θα πρέπει να τονισθεί ότι η καινοτομία, που αποτελεί κεντρικό στόχο των πολιτικών της Ευρώπης 2020 σημαίνει την αναπόφευκτη καταστροφή υπαρχόντων θέσεων εργασίας και δημιουργίας νέων κι αυτό μπορεί να γίνει χωρίς να έχουμε κατακόρυφη αύξηση της ανεργίας, μόνο μέσα από τη διαρκή εκπαίδευση τόσο των επαγγελματιών όσο και του γενικού πληθυσμού με τη χρήση ευέλικτων υποδομών κατάρτισης, εκπαίδευσης και συνεργατικής παραγωγής γνώσης. Στο πλαίσιο αυτό η δημιουργία όσο περισσότερων FabLabs γίνεται με άμεση σύνδεση με το μοντέλο παραγωγικής ανασυγκρότησης της χώρας και έμφαση στην περιφέρεια, είναι επιτακτική.

Στο πλαίσιο αυτό προτείνεται η υιοθέτηση των ακόλουθων προγραμματικών δεσμεύσεων:

1.Γενικό Πλαίσιο:

- Δημιουργία κεντρικού συντονιστικού οργάνου για την ψηφιακή στρατηγική σε ανώτατο επίπεδο (στο γραφείο του Πρωθυπουργού ή του Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης)
- Παροχή δημόσιας ηλεκτρονικής πληροφόρησης για τη δυνατότητα παρακολούθησης και αξιολόγησης του κυβερνητικού έργου από τους πολίτες.
- **Άμεση τοποθέτηση Εθνικού Εκπροσώπου στην Διεθνή Πρωτοβουλία για την Ανοικτή Διακυβέρνηση (Open Government Partnership)** για την εφαρμογή των δεσμεύσεων που έχει αναλάβει η Ελλάδα μέσα από το εθνικό σχέδιο δράσης για την ανοικτή διακυβέρνηση 2014-2016.
- **Συγκρότηση δικτύων υποστήριξης του Κυβερνητικού Έργου.** Μπορούν να αποτελούνται από **στελέχη της Δημόσιας Διοίκησης, Επαγγελματίες του ιδιωτικού τομέα και Μέλη της Ερευνητικής και Ακαδημαϊκής Κοινότητας.** Τα δίκτυα θα υποστηρίξουν το κυβερνητικό έργο στο επίπεδο της εφαρμογής ανοικτών πολιτικών για τη διαφάνεια και την ανάπτυξη. Η συγκρότησή τους μπορεί να γίνει με ανοικτή πρόκληση εκδήλωση ενδιαφέροντος ώστε ο καθένας που επιθυμεί να δραστηριοποιηθεί ενεργά και να προσφέρει τις γνώσεις και τις ιδέες του για την παραγωγική ανασυγκρότηση της χώρας.
- Έμφαση στη συνολική αντιμετώπιση του θέματος της ψηφιακής στρατηγικής: δεν είναι κάτι που αφορά μόνο στη Δημόσια Διοίκηση, αλλά έχει έντονη αναπτυξιακή διάσταση, σχετίζεται με την ενίσχυση της καινοτομίας και απαιτεί την διαρκή αύξηση των δεξιοτήτων του πληθυσμού σε σχέση με τη διαχείριση δεδομένων (data literacy)

- Κατάρτιση και εφαρμογή πολιτικών βασισμένων σε στοιχεία, ειδικά στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας, κάνοντας χρήση των δεδομένων που παράγουν δημόσιοι οργανισμοί.

-- Όλες οι προτάσεις πολιτικής της ΕΕΛ/ΛΑΚ δημοσιεύονται στο
<http://go.eellak.gr/protaseis> --

2. Δημόσια Διοίκηση

- **Ανοιχτό Ηλεκτρονικό Πρωτόκολλο και Διαφανής παρακολούθηση υποθέσεων στο Δημόσιο Τομέα:** Οι πολίτες και οι επιχειρήσεις θα πρέπει να ενημερώνονται για την κατάσταση κάθε είδους αιτήματος που υποβάλουν. Ποια υπηρεσία και Ποιος το χειρίζεται, Ποιος είναι ο αναμενόμενος χρόνος εκπλήρωσης των αιτημάτων και των υποθέσεων. **Οριζόντια εφαρμογή σε όλη τη δημόσια διοίκηση και σε τομείς όπως Πολεοδομία και Υγεία.** Σημαντικό σε αυτό το επίπεδο είναι η δημόσια παρουσίαση στατιστικών για τη διαχείριση των υποθέσεων σε κάθε υπηρεσία με στόχο την ενίσχυση της λογοδοσίας
- **Μηχανισμός αξιολόγησης των παρεχόμενων υπηρεσιών της δημόσιας διοίκησης και συμμετοχής στη βελτίωση της λειτουργίας της** από Πολίτες, Επιχειρήσεις, Δημοσίους Υπαλλήλους
- **Ανοιχτές διαδικασίες στη στελέχωση μετακλητών και διευθυντικών στελεχών** μέσα από ανοιχτές διαδικασίες με την **ουσιαστική αξιοποίηση** του opengov.gr
- **Απλοποίηση διαδικασιών - Αξιοποίηση θεσμικών και επιχειρησιακών εργαλείων για την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση :** Έκδοση Υπουργικών Αποφάσεων που εκκρεμούν για την εφαρμογή του νόμου για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση([Νόμος 3979](#)) και επικαιροποίηση του επιχειρησιακού σχεδίου <http://www.egovplan.gr/> για την εφαρμογή του νόμου.
- Ενίσχυση και επέκταση του προγράμματος Διαύγεια. Χρήση της Διαύγειας ως της βασικής υποδομής για το σύνολο των υπηρεσιών ηλεκτρονική διακυβέρνησης της χώρας **στο επίπεδο της ψηφιοποίησης της διοικητικής πληροφορίας**
- Επέκταση των υποχρεώσεων της Διαύγειας σε όσες εταιρείες συναλλάσσονται με το δημόσιο για περισσότερα από τρία χρόνια σε σχέση με την υλοποίηση των σχετικών έργων ή προσφέρουν δημόσια υπηρεσία.
- Μετάβαση σε ανοιχτό και ελεύθερο λογισμικό με υποστήριξη από ελληνικές εταιρείες όπου αυτό είναι εφικτό.
- Πραγματικό άνοιγμα των γεωχωρικών δεδομένων και ολοκλήρωση της εθνικής πολιτικής γεωπληροφορίας
- Υποστήριξη του ανοίγματος των δημοσίων δεδομένων εξορισμού και ενεργητικά από το δημόσιο όπως προβλέπεται από το [Νόμο 4305/2014](#)
- Χρηματοδότηση και υποστήριξη δράσεων ανοίγματος δεδομένων τόσο στην κεντρική κυβέρνηση όσο και στην τοπική αυτοδιοίκηση
- Επέκταση της Διαύγειας και του ανοίγματος δεδομένων και στη Βουλή
- **Διαύγεια στα κόμματα**
- Χρήση του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης για την εκπαίδευση των δημοσίων υπαλλήλων σε θέματα ηλεκτρονικής και ανοιχτής διακυβέρνησης με έμφαση στην ενίσχυση των δεξιοτήτων που αφορούν τη διαχείριση δημοσίων δεδομένων (data skills)
- Επανεκκίνηση των εργαστηρίων ανοιχτής καινοτομίας του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης

- Αξιοποίηση των Ομάδων Διοίκησης Έργου Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης για την ενίσχυση των δράσεων ηλεκτρονικής και ανοιχτής διακυβέρνησης
- **Ανάλυση δεδομένων του μητρώου δημοσίων συμβάσεων για τον καλύτερο σχεδιασμό των προμηθειών του δημοσίου τομέα και την εξοικονόμηση πόρων**
- Άνοιγμα των δεδομένων για δημόσιες συμβάσεις, προμήθειες, ιατρικές και ασφαλιστικές δαπάνες.
- Ενεργοποίηση διατάξεων για την χρήση ανοικτών προτύπων για τη δημόσια διοίκηση
- Ενίσχυση των δράσεων των e-ΚΕΠ
- Υλοποίηση των δεσμεύσεων ανοιχτής διακυβέρνησης που έχει αναλάβει η χώρα στο πλαίσιο του Open Government Partnership
- **Αξιοποίηση πληροφοριακών συστημάτων που έχουν παραληφθεί από το Γ' ΚΠΣ και του ΕΣΠΑ. Δημόσια καταγραφή και αξιολόγηση της λειτουργίας τους**

3. Ανάπτυξη και Υποδομές

- Διάθεση δημόσιων υποδομών για υποστήριξη της νεανικής επιχειρηματικότητας **όπως ευρυζωνική πρόσβαση και υποδομές** από το Εθνικό Δίκτυο Έρευνας και Τεχνολογίας (ΕΔΕΤ)
- **Χρήση κτιριακών εγκαταστάσεων του δημοσίου που δεν αξιοποιούνται για στέγαση επιχειρήσεων** και δημιουργία συνεργατικών χώρων και δομών εργασίας
- Χάραξη εθνικής ψηφιακής στρατηγικής, δημιουργία ομάδας εργασίας για την ψηφιακή Ελλάδα 2020 με ιδιαίτερη έμφαση στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητας του δημοσίου τομέα, την παραγωγική ανασυγκρότηση της χώρας και την ενίσχυση των δημοκρατικών θεσμών και τη συμμετοχή του πολίτη στη διακυβέρνηση της χώρας
- Ενίσχυση καινοτόμων επιχειρήσεων που χρησιμοποιούν ανοιχτά δεδομένα και λογισμικό προκειμένου να ενισχύσουν την τοπική ανάπτυξη, την απομεγένθυση, και την κυκλική οικονομία (circular economy).
- Δημιουργία ενιαίας ρυθμιστικής αρχής για της υποδομές της χώρας με αρμοδιότητα και την ταχύτατη επίλυση διαφορών για την μη παροχή πρόσβασης και χρήσης δημόσιας πληροφορίας στον πολίτη
- Δημιουργία εργαστηρίων ανοικτού hardware (FabLabs) για την ενίσχυση της πρωτογενούς παραγωγικής δραστηριότητας σε συνεργασία με την τοπική αυτοδιοίκηση και τον ερευνητικό/ ακαδημαϊκό τομέα.

4. Έρευνα και Εκπαίδευση

- **Εθνική Πολιτική Ανοιχτής Πρόσβασης στην επιστημονική και ερευνητική γνώση** - Ενίσχυση του θεσμικού ρόλου του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης για υποστήριξη τεκμηρίωσης δημόσιων πολιτικών με ερευνητικά δεδομένα
- Δημιουργία προγραμμάτων για την εκπαίδευση εκπαιδευτικών στην χρήση και εμπλουτισμό της ανοιχτής ψηφιακής εγκυκλοπαιδείας της Βικιπαιδείας και ανοιχτών δεδομένων σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης
- Έμφαση στην αύξηση των ψηφιακών δεξιοτήτων και γνώσεων του γνωστικού κεφαλαίου με τη χρήση ανοιχτών εργαλείων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και την δια βίου εκπαίδευση
- Ενίσχυση και συντονισμός των ψηφιακών ερευνητικών υποδομών
- Ενίσχυση δράσεων συγκέντρωσης και παραγωγής ανοιχτών δεδομένων, δεικτών και εκθέσεων για την Έρευνα Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία και άσκηση τεκμηριωμένης πολιτικής

5. Ενημέρωση και Πολιτισμός

- Καλλιέργεια κουλτούρας και εκπαίδευση στη δημοσιογραφία των πολιτών(citizen journalism) και στη δημοσιογραφία των ανοιχτών δεδομένων(open data journalism)
- Άνοιγμα του αρχείου της ΕΡΤ
- Συμμετοχή φορέων του πολιτισμού και της εκπαίδευσης στη διοίκηση του Οργανισμού Πνευματικής Ιδιοκτησίας
- Έκδοση νέων Υπουργικών Αποφάσεων για την εφαρμογή του νόμου για την πολιτιστική κληρονομιά έτσι ώστε να λαμβάνει υπόψη το νέο ψηφιακό περιβάλλον και τον εμπλουτισμό δημόσιων αποθετηρίων με το πλούσιο αρχαιολογικό και πολιτιστικό της χώρας